

Delphi

Digital Markets Act - nya regler för leverantörer av digitala tjänster

Felix Makarowski / Senior Associate / Advokat, Amanda Bos Ekman / Associate

1. Inledning

Digital Markets Act¹ ("DMA") publicerades i Europeiska unionens officiella tidning den 12 oktober 2022 och träder i kraft den 1 november 2022. DMA börjar tillämpas från och med den 2 maj 2023, då Europeiska kommissionen ("Kommissionen") kommer att börja beteckna företag som grindvakter. När ett företag har betecknats som grindvakt måste det uppfylla alla skyldigheter och förbud som anges i DMA inom sex månader från dagen för beslutet.

DMA är en *ex-ante* förordning som syftar till att förhindra stora företag från att tillämpa vissa konkurrensbegränsande förfaranden, snarare än att använda de befintliga konkurrensrättsliga verktygen i artikel 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Företag som har betecknats som grindvakter riskerar böter på upp till 10 procent av sin globala årsomsättning om de bryter mot de skyldigheter och förbud som följer av DMA, och upp till 20 procent av den globala årsomsättningen vid upprepade överträdelser.

2. Centrala aspekter

- DMA innehåller ett antal skyldigheter och förbud för företag som har betecknats som grindvakter enligt DMA. Skyldigheterna och förbuden i DMA är inriktade på vissa förfaranden som Kommissionen tidigare har ansett utgöra missbruk av dominerande ställning inom tekniksektorn. Syftet med DMA är att förhindra grindvakter från att tillämpa vissa förfaranden, snarare än att vidta åtgärder mot dessa företag efter det att förfarandena har tillämpats.
- Vid bristande efterlevnad av DMA kan Kommissionen bötfälla en grindvakt på belopp om upp till 10 procent av dess totala globala omsättning under det föregående räkenskapsåret, och upp till 20 procent vid upprepade överträdelser. Detta motsvarar de böter som Kommissionen kan besluta om i konkurrensrättsliga ärenden rörande karteller och missbruk av dominerande ställning. För att möjliggöra en effektiv tillsyn av DMA ges Kommissionen långtgående utredningsbefogenheter som bland annat omfattar rätten att utföra gryningsråder.
- Kommissionen är den enda instans som har befogenhet att kontrollera efterlevnaden av DMA. De nationella konkurrensmyndigheternas roll är begränsad till att inleda utredningar om bristande efterlevnad och att bistå Kommissionen i dess utredningar. Därutöver kan företag väcka talan mot grindvakter i nationell domstol.

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/1925 av den 14 september 2022 om öppna och rättvisa marknader inom den digitala sektorn och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och (EU) 2020/1828 (Förordningen om digitala marknader).

3. Grindvakter

3.1 Inledning

DMA fastställer skyldigheter som åläggs "grindvakter". Grindvakter är företag som tillhandahåller en "central plattformstjänst" och som har betecknats som grindvakter av Kommissionen. Kommissionen får beteckna ett företag som grindvakt genom att anta ett beslut. I beslutet måste Kommissionen också ange vilka av de tjänster som tillhandahålls av grindvakten som anses utgöra centrala plattformstjänster.

3.2 Utnämning av grindvakter

Enligt DMA ska bedömningen om huruvida ett företag bör betecknas som grindvakt ske på grundval av tre kvalitativa kriterier som anges i artikel 3(1) i DMA. Dessa kvalitativa kriterier är knutna till de kvantitativa kriterier som anges i artikel 3(2) i DMA som, om de är uppfyllda, ger upphov till en presumtion om att de kvalitativa kriterierna är uppfyllda. Dessa kriterier är:

- Företaget har en betydande inverkan på den inre marknaden. Detta kvalitativa kriterium antas vara uppfyllt om företaget uppnår en årsomsättning i Europeiska unionen "EU" på minst 7,5 miljarder euro under vart och ett av de tre senaste räkenskapsåren, eller om företagets genomsnittliga börsvärde eller motsvarande rättvisa marknadsvärde uppgick till minst 75 miljarder euro under det senaste räkenskapsåret, och det tillhandahåller samma centrala plattformstjänst i minst tre EU-medlemsstater.
- Företaget tillhandahåller en central plattformstjänst som är en viktig ingång för företagsanvändare att nå ut till slutanvändare. Detta kvalitativa kriterium antas vara uppfyllt om företaget tillhandahåller en central plattformstjänst som under det senaste räkenskapsåret har minst 45 miljoner aktiva slutanvändare i månaden som är etablerade eller befinner sig i EU och har minst 10 000 aktiva företagsanvändare per år som är etablerade i EU.
- Företaget har en fast förankrad och varaktig ställning i sin verksamhet, eller det kan förutses att det kommer att ha en sådan ställning inom en nära framtid. Detta kvalitativa kriterium antas vara uppfyllt om tröskelvärdena för användarantal har uppnåtts under vart och ett av de tre senaste räkenskapsåren.

För att ett företag ska kunna betecknas som grindvakt måste alla tre kvalitativa kriterier vara uppfyllda. Ett företag kan dock betecknas som grindvakt även om alla kvantitativa kriterier inte har uppfyllts. I sådana fall görs bedömningen på grundval av sju separata kriterier, bland annat företagets storlek, antalet företagsanvändare som använder den centrala plattformstjänsten för att nå slutanvändare, antalet slutanvändare, antalet inlåsnings- eller tjänsteegenskaper. Vid denna bedömning kan vissa eller alla av de sju separata kriterierna beaktas, beroende på deras relevans för det företag som tillhandahåller den centrala plattformstjänsten.

Om alla kvantitativa kriterier i artikel 3(2) är uppfyllda är företaget skyldigt att underrätta Kommissionen om detta inom två månader från det att tröskelvärdena har uppnåtts. I sin anmälan kan företaget argumentera för att företaget inte uppfyller de kvalitativa kraven, på grund av de omständigheter under vilka den centrala plattformstjänsten är verksam. Kommissionen ska beakta dessa argument i sitt beslut om huruvida ett företag ska betecknas som grindvakt eller inte.

Om de kvantitativa kriterierna i artikel 3(2) inte är uppfyllda får Kommissionen genomföra en marknadsundersökning i syfte att undersöka om ett företag istället uppfyller de kvalitativa kraven i artikel 3(1) eller för att identifiera de centrala plattformstjänster som ska förtecknas i beslutet om betecknande. I sådana fall måste Kommissionen följa förfarandet för marknadsundersökningar för betecknandet av grindvakter som anges i artikel 17. Kommissionen ska sträva efter att slutföra sådana marknadsundersökningar inom 12 månader från den dag då marknadsundersökningen inleds.

3.3 Centrala plattformstjänster

Ett kärnkoncept för DMA är begreppet "centrala plattformstjänster". Beteckningen av grindvakter är knuten till centrala plattformstjänster och de skyldigheter och förbud som följer av DMA är endast tillämplig på centrala plattformstjänster som tillhandahålls av grindvakter. Artikel 2(2) i DMA innehåller en uttömmande förteckning över de centrala plattformstjänsterna:

- onlinebaserade förmedlingstjänster,
- sökmotorer,
- onlinebaserade sociala nätverkstjänster,
- videodelningsplattformstjänster,
- nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster,
- operativsystem,
- webbläsare,
- virtuella assistenter,
- molntjänster, och
- onlinebaserade annonseringstjänster, inbegripet annonseringsnätverk, annonsutbyten och andra annonsförmedlingstjänster, som tillhandahålls av ett företag som tillhandahåller någon av de centrala plattformstjänster som förtecknas ovan.

Även om förteckningen är uttömmande tillåter artikel 19 att Kommissionen efter en marknadsundersökning lägger till eller tar bort centrala plattformstjänster därifrån, varpå Kommissionen måste skicka ett lagstiftningsförslag till rådet och parlamentet.

3.4 Kommentar om tillämpningsområdet för DMA

Skyldigheterna och förbuden som följer av DMA är endast tillämpliga på företag som har betecknats som grindvakter, i den mån de tillhandahåller centrala plattformstjänster. DMA

är inte tillämpligt på andra företag än de som har betecknats som grindvakter. DMA är inte heller tillämpligt på tjänster som tillhandahålls av grindvakter som inte har betecknats som centrala plattformstjänster. Skyldigheterna och förbud som följer av DMA kommer alltså att vara tillämpliga på vissa tjänster som tillhandahålls av grindvakter, medan andra tjänster som de tillhandahåller kan falla utanför tillämpningsområdet. Att skilja mellan centrala plattformstjänster och andra tjänster som tillhandahålls av grindvakter kommer därför att vara av avgörande betydelse vid tillämpningen av DMA.

4. Skyldigheter och förbud för grindvakter

4.1 Inledning

DMA:s kärna finns i artiklarna 5–7. Dessa artiklar innehåller de skyldigheter och förbud som åläggs grindvakter i deras tillhandahållande av centrala plattformstjänster. Dessa skyldigheter och förbud sammanfattas nedan.

4.2 Skyldigheter

DMA ålägger grindvakter att:

- göra det möjligt för företagsanvändare att använda dess plattformar för att marknadsföra erbjudanden till och ingå avtal med slutanvändare (artikel 5(4)),
- ge slutanvändare möjlighet att använda en företagsanvändares programvaruapplikationer för att få tillgång till och använda innehåll, abonnemang, funktioner och andra produkter via grindvaktens plattformstjänster, inbegripet om dessa slutanvändare har förvärvat sådana produkter från den berörda företagsanvändaren utan att använda grindvaktens centrala plattformstjänster (artikel 5(5)),
- säkerställa transparens rörande priser och avgifter för sina reklamtjänster samt ge företagsanvändare tillgång till uppgifter om reklamresultat (artiklarna 5(9)–5(10) och 6(8)),
- tillåta slutanvändare att avinstallera förinstallerad programvara och tillåta installation av motsvarande programvara från tredje part på elektroniska enheter som använder grindvaktens operativsystem (artikel 6(3)–6(4));
- säkerställa effektiv interoperabilitet mellan både maskinvaru- och programvaruoperativsystem (artikel 6(7)),
- ge användarna tillgång till, och faktisk portabilitet för, data som genereras via centrala plattformstjänster (artikel 6(9)–6(10)),
- tillämpa rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande allmänna villkor (FRAND)² för företagsanvändares tillgång till sina programvarubutiker, sökmotorer och onlinebaserade sociala nätverkstjänster (artikel 6(12)),

---

² FRAND står för fair, reasonable, and non-discriminatory. Förkortningen FRAND används i förhållande till avtalsvillkor.

- säkerställa effektiv interoperabilitet mellan de grundläggande funktionerna i snabbmeddelandetjänster, såsom textmeddelanden, röst- och videosamtal, samt delning av exempelvis bilder, videor och filer (artikel 7(1)–7(2)).

4.3 Förbud

DMA förbjuder grindvakter att:

- behandla slutanvändares personuppgifter som samlats in från tredjepartstjänster i syfte att tillhandahålla annonseringstjänster online, utan föregående samtycke från slutanvändarna (artikel 5(2)(a)),
- återanvända personuppgifter som samlats in under tillhandahållandet av grindvaktens tjänster för en annan tjänst utan föregående samtycke (artikel 5(2)(a)–(c)),
- hindra företagsanvändare från att erbjuda sina produkter och tjänster till andra priser och villkor på sina egna direktkanaler för onlineförsäljning eller på tredjepartsplattformar (artikel 5(3)),
- hindra användare från att lämna in klagomål till myndigheter eller domstolar (artikel 5(6)),
- kräva att användarna använder vissa särskilda plattformstjänster (t.ex. betaltjänster, identifieringstjänster, webbläsare eller tekniska tjänster) (artikel 5(7)),
- kräva att användare registrerar sig hos/abonnerar på ytterligare centrala plattformstjänster som ett villkor för användning av någon av de centrala plattformstjänsterna (artikel 5(8)),
- använda icke-offentlig data som genererats av företagsanvändare samtidigt som grindvaktens centrala plattformstjänster används för att konkurrera med sådana företagsanvändare (artikel 6(2)),
- behandla sina egna produkter eller tjänster förmånligare än andras vid tillhandahållande av rangordningstjänster (artikel 6(5)),
- begränsa slutanvändarna från att byta mellan olika appar och tjänster (artikel 6(6)),
- avtala om oproportionerliga uppsägningsvillkor för företagsanvändare; (artikel 6(13)).

4.4 Uppdateringar av förteckningen över skyldigheter och förbud

Enligt DMA kan Kommissionen uppdatera förteckningen över skyldigheter och förbud genom att anta så kallade "delegerade akter" (kompletterande lagstiftningsakter som härrör från DMA). Sådana delegerade akter måste baseras på en marknadsundersökning och inriktas på att ta itu med konkurrensbegränsande eller otillbörliga förfaranden från grindvakternas sida när de tillhandahåller centrala plattformstjänster.

4.5 Motsvarande användarrättigheter

När DMA inför en skyldighet eller ett förbud för grindvakter bör DMA anses införa en motsvarande rättighet för företagsanvändare och slutanvändare. DMA förbjuder exempelvis grindvakter från att kräva att företagsanvändare använder grindvaktens betalningssystem

för köp i dess appar. I sådana fall har företagsanvändaren rätt att använda sitt eget betalningssystem eller en tredjepartsleverantörs betalningssystem för köp i apparna. Om denna rättighet begränsas av en grindvakt kan företagsanvändaren lämna in ett klagomål till Kommissionen eller hävda sin rätt genom de nationella domstolarna (se vidare avsnitten 6.1 och 6.3 nedan).

5. Andra efterlevnadsskyldigheter

5.1 Inledning

Utöver de skyldigheter som anges i artiklarna 5–7 innehåller DMA ytterligare efterlevnadsskyldigheter som måste följas av grindvakter.

5.2 Rapportering

Artikel 11 föreskriver att en grindvakt är skyldig att förse Kommissionen med en rapport som beskriver de åtgärder som vidtagits för att säkerställa efterlevnad av de skyldigheter som föreskrivs i artiklarna 5–7. Rapporten måste lämnas in till Kommissionen inom sex månader från Kommissionens beslut om betecknande. Rapporten måste skrivas på ett detaljerat och transparent sätt. Dessutom måste grindvakten offentliggöra och lämna in en icke-konfidentiell sammanfattning av rapporten till Kommissionen. Rapporten och den icke-konfidentiella sammanfattningen ska uppdateras åtminstone årligen.

5.3 Skyldighet att genomföra en revision

Artikel 15 föreskriver att en grindvakt ska lämna in en beskrivning, granskad av en oberoende revisor, av vilka tekniker för profilering av slutanvändare som grindvakten använder på sina centrala plattformstjänster. Beskrivningen ska lämnas in till Kommissionen inom sex månader från Kommissionens beslut om betecknande. Grindvakten är även skyldig att offentliggöra en sammanfattning av beskrivningen. Beskrivningen och sammanfattningen ska uppdateras åtminstone årligen.

5.4 Skyldighet att informera om koncentrationer

Artikel 14 föreskriver en skyldighet för grindvakter att informera Kommissionen om alla koncentrationer och förvärv där de samgående enheterna, eller målföretaget, tillhandahåller centrala plattformstjänster eller andra tjänster inom den digitala sektorn, eller möjliggör datainsamling. Grindvakten ska informera Kommissionen om alla sådana transaktioner mellan undertecknandet och genomförandet av transaktionen.

Skyldigheten för grindvakter att informera Kommissionen om vissa transaktioner löper parallellt med de befintliga systemen för koncentrationskontroll som följer av EU-lagstiftning och nationell lagstiftning. Grindvakterna måste alltså informera Kommissionen om relevanta transaktioner oavsett om transaktionen uppnår tröskelvärdena för anmälningsskyldighet till Kommissionen respektive de nationella konkurrensmyndigheterna eller inte. Kommissionen kommer att vidarebefordra den information som erhållits från grindvakten till de nationella konkurrensmyndigheterna, som kan använda informationen för att begära att

Kommissionen granskar transaktionen i enlighet med artikel 22 i EU:s koncentrationsförordning.³

5.5 Funktion för regelefterlevnad

Artikel 28 föreskriver att grindvakter är skyldiga att upprätthålla en funktion för regelefterlevnad, oberoende av dess operativa funktioner, för att övervaka grindvaktens efterlevnad av DMA. Funktionen för regelefterlevnad ska rapportera till grindvaktens ledningsorgan och uppmärksamma ledningen om det uppstår risker för bristande efterlevnad.

6. Tillsyn

6.1 Tillsyn av Kommissionen

Det är enbart Kommissionen som har befogenhet att kontrollera efterlevnaden av DMA. Kommissionen har befogenhet att anta beslut om bristande efterlevnad om en grindvakt inte följer artiklarna 5–7, och att kombinera ett sådant beslut med böter på upp till 10 procent av grindvaktens totala globala årsomsättning. Om grindvaktens begår samma eller en liknande överträdelse igen inom åtta år från att ett beslut om bristande efterlevnad har antagits kan de resulterande böterna vara så höga som 20 procent av årsomsättningen. Vid behov kan Kommissionen förelägga viten på upp till 5 procent av ett företags genomsnittliga globala dagsomsättning för att tvinga det att efterleva ett beslut.

Vid systematiska överträdelser – där Kommissionen har utfärdat minst tre beslut om bristande efterlevnad inom åtta år – får Kommissionen införa ytterligare beteendemässiga eller strukturella korrigerande åtgärder. Det kan handla om att ålägga grindvaktens att sälja hela eller delar av ett företag, eller att förbjuda det från ytterligare förvärv av företag inom den digitala sektorn.

För att möjliggöra en effektiv tillsyn av DMA ger DMA Kommissionen samma undersökningsbefogenheter som den har i utredningar om karteller och missbruk av dominerande ställning. Dessa utredningsbefogenheter omfattar rätten att begära upplysningar från företag och rätten att hålla muntliga förhör. Kommissionen har också befogenhet att utföra gryningsräder i utredningar om eventuell bristande efterlevnad av skyldigheterna och förbudena enligt DMA. Skulle företaget inte uppfylla de administrativa förfarandena eller informationsskyldigheterna, kan Kommissionen bötfälla företaget på upp till 1 procent av dess totala globala omsättning.

6.2 Tillsyn av nationella konkurrensmyndigheter

De nationella myndigheterna har inga egna befogenheter att kontrollera efterlevnaden av DMA. De nationella myndigheterna får dock genomföra utredningar av grindvaktens eventuella överträdelser av artiklarna 5–7 i DMA inom sitt eget territorium. I sådana fall måste de nationella myndigheterna underrätta Kommissionen om utredningen.

---

³ Rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer.

Kommissionen kan då välja att inleda ett eget förfarande. Om Kommissionen väljer att göra det, fräntas den nationella myndigheten möjligheten att fortsätta undersökningen.

6.3 Enskildas möjlighet att väcka talan i nationell domstol

Företag har möjlighet att väcka talan mot grindvakter i nationell domstol. Eftersom DMA är en förordning har dess bestämmelser direkt effekt i EU-medlemsstaterna. För att begränsa avvikelser i tillämpningen av DMA mellan Kommissionen och de nationella domstolarna innehåller DMA föreskrifter om samarbetsmekanismer mellan kommissionen och de nationella domstolarna samt om nationella domstolars skyldighet att respektera Kommissionens beslut enligt DMA.

Enligt DMA kan konsumenter väcka grupp-talan mot grindvaktens överträdelser av DMA som skadar eller kan skada konsumenternas kollektiva intressen.

7. Avslutande kommentarer

Trots att DMA träder i kraft den 1 november 2022 kommer det att ta tid innan alla skyldigheter och förbud i DMA är fullt tillämpliga på grindvakter. DMA kommer att börja tillämpas den 2 maj 2022. Innan dess får Kommissionen inte beteckna några företag som grindvakter. Efter det att ett företag har betecknats som grindvakt kommer företaget att ha ytterligare sex månader på sig från det att det har betecknats till dess att skyldigheterna och förbuden i DMA blir tillämpliga på grindvakten. Det kommer därför att ta minst ett år innan DMA har trätt i kraft fullt ut.

För de som har följt kommissionens ärenden om missbruk av dominerande ställning under det senaste årtiondet kommer de centrala skyldigheter och förbud som ålagts grindvakter till stor del att vara bekanta. DMA är en omfattande rättsakt som kodifierar många av kommissionens ärenden och lägger till ytterligare efterlevnadsskyldigheter för grindvakter. Syftet med DMA är att förbättra konkurrensen och säkerställa rättvisa villkor inom den digitala sektorn. Som nämnts ovan kommer det dock att ta tid innan DMA har trätt i kraft fullt ut. Vi får därför avvakta ett tag innan vi ser hur väl DMA uppnår sina uttalade mål. Endast tiden kommer att utvisa hur aggressivt och effektivt kommissionen kommer att verkställa DMA.

Felix Makarowski / Senior Associate / Advokat
felix.makarowski@delphi.se +46 709 25 25 27

Amanda Bos Ekman / Associate
amanda.bos.ekman@delphi.se +46 767 72 00 18

Delphi

delphi.se